

НАРЕДБА № 3 от 1.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г., в сила от 12.08.2008 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С наредбата се определят:

1. нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
2. изискванията за вземане и изпитване на почвени проби за определяне съдържанието на вредни вещества.

Глава втора ПРЕДОХРАНИТЕЛНИ КОНЦЕНТРАЦИИ (ПК), МАКСИМАЛНО ДОПУСТИМИ КОНЦЕНТРАЦИИ (МДК), ИНТЕРВЕНЦИОННИ КОНЦЕНТРАЦИИ (ИК) ЗА ТЕЖКИ МЕТАЛИ И МЕТАЛОИДИ (ТММ) И УСТОЙЧИВИ ОРГАНИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ (УОЗ) И НЕФТОПРОДУКТИ В ПОЧВИТЕ

Чл. 2. Нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите са определени въз основа на оценка на риска за околната среда и човешкото здраве в три нива:

1. предохранителни концентрации;
2. максимално допустими концентрации;
3. интервенционни концентрации.

Чл. 3. Съдържанията по чл. 2 на тежки метали и металоиди са определени като концентрации, посочени в приложение № 1, табл. 1 - 3, като се отчитат типът земеползване, обектите на опазване, механичният състав и рН (H₂O) на почвите.

Чл. 4. Съдържанията по чл. 2 на устойчиви органични замърсители и нефтопродукти са определени като концентрации, посочени в приложение № 2, без да се отчита типът земеползване, обектите на опазване, механичният състав и рН (H₂O) на почвите.

Глава трета ВЗЕМАНЕ И ИЗПИТВАНЕ НА ПОЧВЕНИ ПРОБИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА В ПОЧВИТЕ

Чл. 5. (1) За определяне съдържанието на вредни вещества в почвите се вземат и изпитват почвени проби по методи съгласно български или международни стандарти, а ако няма такива - по валидирани вътрешноеведомствени методи.

- (2) Вземането и изпитването на почвени проби се извършва от акредитирани лаборатории.
- (3) Задължителната дълбочина за вземане на почвени проби е посочена в приложение № 3.
- (4) Използваните методи за изпитване гарантират граница на откриване за съответното вредно вещество с един порядък по-ниска от нормите по чл. 2.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Вредни вещества" са изброените в приложенията метали, металоиди и органични вещества.
2. "Предохранителна концентрация" е съдържание на вредно вещество в почвата в mg/kg, превишаването на която не води до нарушаване на почвените функции и до опасност за околната среда и човешкото здраве.
3. "Максимално допустима концентрация" е съдържание на вредно вещество в почвата в mg/kg, превишаването на която при определени условия води до нарушаване на почвените функции и до опасност за околната среда и човешкото здраве.
4. "Интервенционна концентрация" е съдържание на вредно вещество в почвата в mg/kg, превишаването на която води до нарушаване на почвените функции и до опасност за околната среда и човешкото здраве.
6. "Обекти на опазване" са човекът, почвите и подземните води.
7. "Тип земеползване" е предназначението на териториите, определено с устройствените схеми и планове.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 14, ал. 1 от Закона за почвите (ДВ, бр. 89 от 2007 г.).

§ 3. Тази наредба отменя Наредба № 3 от 1979 г. за норми относно допустими съдържания на вредни вещества в почвата (обн., ДВ, бр. 36 от 1979 г.; изм. и доп., бр. 5 от 1996 г., бр. 54 от 1997 г., бр. 21 от 2000 г.; доп., бр. 39 от 2002 г.).

§ 4. Контролът по прилагането на наредбата се осъществява от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.

§ 5. Наредбата влиза в сила от датата на обнародване в "Държавен вестник".

Приложение № 1

към чл. 3

Норми за предохранителни концентрации за тежки метали и металоиди в почвите (определени като общо съдържание в mg/kg суха почва при екстракция с aqua regia)

Таблица 1

Почва	Тежки метали и металоиди								
	ар	ка	ме	хр	ни	ол	ци	жи	коб
	се	дм	д	ом	ке	ов	нк	ва	алт
	н	ий	Cu	Cr	л	о	Zn	к	Со
	As	Cd			Ni	Pb		Hg	

Фонови концентрации

Стандартна

почва с рН (Н2О) $\leq 6,0$	10 4	0, 4	34	65	46	26	88	0, 03	20
Предохранителни концентрации									
1. Глинесто- песъчливи и песъчливи почви	15 6	0, 6	50	90	60	40	11 0	0, 05	30
2. Песъчливо- глинести почви	15 6	0, 6	60	11 0	65	45	16 0	0, 07	35
3. Глинести почви	20 0	1, 0	70	13 0	70	50	18 0	0, 08	40
4. Почви с повишено при- родно съдържание на ТММ	Установяват се, ако е необходимо, на базата на локални фонові стойности.								

Забележки:

- При рН < 6,0 предохранителните стойности за почвите с песъчливо-глинест механичен състав се прилагат за глинести почви, а стойностите за глинесто-песъчливите и песъчливите почви – за почвите с песъчлив глинест механичен състав.
- За олово границата на рН е < 5,0.

Норми за максимално допустими концентрации и интервенционни концентрации за тежки метали и металоиди в почвите на обработваеми земи и постоянни тревни площи (определени като общо съдържание в mg/kg суха почва при екстракция с aqua regia)

Таблица 2

ТММ	рН (Н2О) 1)	Максимално допустими концентрации			Интервенционни концентрации
		обработваеми земи	постоянни тревни площи	коэффициент на корекция-КК2)	
1	2	3	4	5	6
Арсен (As)		25	30	1,2	90
Кадмий (Cd)	<6,0	1,5	2,0		12
	6,0–7,4	2,0	2,5	1,3	
	>7,4	3,0	3,5		
Мед (Cu)	<6,0	80	80		500
	6,0–7,4	150	140	1,2	
	>7,4	300	200		
Хром (Cr)		200	250	1,2	550
Никел (Ni)	<6,0	90	70		300
	6,0–7,4	110	80	1,2	
	>7,4	150	110		

Олово (Pb)	<6,0	60	90		
	6,0–7,4	100	130	1,3	500
	>7,4	120	150		
Живак (Hg)		1,5	1,5	1,2	10
Цинк (Zn)	<6,0	200	220		
	6,0–7,4	320	390	1,3	900
	>7,4	400	450		

Забележки:

- 1) рН, определено при съотношение почва : вода 1:5 и време на взаимодействие с вода 5 h.
- 2) КК-коэффициент за корекция се прилага за почви със съдържание на физична глина (частици <0,01 mm) > 60 % в орния хоризонт (дълбочина 0–20 cm) и/или хоризонт А (0–10 cm) на необработваеми земи чрез умножаване на стойностите на максимално допустими концентрации за обработваеми земи и постоянни тревни площи с КК. Данните за съдържание на физична глина се вземат от почвени карти и очерци или чрез изпитване на място.

Норми за максимално допустими концентрации и интервенционни концентрации за тежки метали и металоиди в почвите на населени места, паркове, спортни площадки и индустриални/производствени терени (определени като общо съдържание в mg/kg суха почва при екстракция с aqua regia)

Таблица 3

ТММ	Населени места, паркове, спортни площадки		Индустриални/ производствен и терени	
	МДК	ИК	МДК	ИК
Арсен (As)	25	50	40	120
Кадмий (Cd)	8	12	10	40
Мед (Cu)	300	500	500	1000
Хром (Cr)	200	550	300	600
Никел (Ni)	100	300	250	700
Олово (Pb)	200	500	500	1000
Живак (Hg)	8	10	10	40
Цинк (Zn)	400	900	600	1500

Приложение № 2

КЪМ ЧЛ. 4

Норми за предохранителни концентрации, максимално допустими концентрации и интервенционни концентрации за устойчиви органични замърсители и нефтопродукти в почвите (определени като общо

съдържание в mg/kg суха почва)

№	Наименование	Справочни фоновы стойности	ПК	МДК	ИК
I. Полициклични ароматни въглеводороди					
1	PAH ₁₆ (сума)	0,150	0,40	4,0	40
2	Нафтален	0,022	0,02	0,1	-
3	Аценафтен/АСЕ	0,010	0,03	0,2	-
4	Аценафтилен/АСУ	0,003	0,03	0,2	-
5	Флуорен/FLU*	0,010	0,03	0,3	-
6	Фенантрен/ФНЕ	0,015	0,045	0,4	-
7	Антрацен/АНТ	0,005	0,050	0,5	-
8	Флуорантен/FLA	0,015	0,020	0,1	-
9	Пирен/PYR	0,008	0,020	0,2	-
10	Бенз [а] антрацен/ВаА	0,003	0,020	0,2	-
11	Хризен/CHR	0,008	0,020	0,2	-
12	Бензо [b] флуорантен/BbF + Бензо [j] флуорантен/BjF + Бензо [k] флуорантен/BkF	0,016	0,020	0,2	-
13	Бензо [а] пирен/ВаР	0,005	0,015	0,1	-
14	Бензо [е] пирен/ВеР	0,008	0,020	0,15	-
15	Индено [1, 2, 3-cd] пирен/IND	0,011	0,020	0,2	-
16	Дибенз [ah] антрацен/DbahA	0,002	0,020	0,1	-
17	Бензо [ghi] пирилен/BghiP	0,004	0,020	0,1	-
II. Полихлорирани бифенили					
18	PCB ₆ (сума)	0,005	0,02	0,2	1
19	2, 4, 4'-трихлорбифенил PCB-28	0,001	0,001	0,01	-
20	2, 2', 5, 5'-тетрахлорбифенил PCB-52	0,001	0,001	0,01	-
21	2, 2', 4, 5, 5'-пентахлорбифенил PCB-101	0,001	0,004	0,01	-
22	2, 2', 4, 4', 5'- хексахлорбифенил PCB-138	0,001	0,004	0,04	-
23	2, 2', 4, 4', 5, 5', - хексахлорбифенил PCB-153	0,001	0,004	0,04	-
24	2, 2', 3, 4, 4', 5, 5', - хептахлорбифенил PCB-180	0,000	0,004	0,04	-
III. Органохлорни пестициди					
25	Хексахлорбензен	-	0,025	0,25	10
26	α-β-γ-Хексахлорциклохексан	-	0,001	0,01	2
27	DDX (сума DDT, DDD и DDE) DDX (сума DDT, DDD и DDE)	-	0,3	1,5	4
28	2, 4' и 4, 4'- Дихлордифенилдихлоретилен /-o,p'-и p,p'-DDE/	-	0,1	0,5	-
29	2, 4' и 4, 4'-Дихлордифенил- 2, 2- дихлоретан /o,p'-и p,p'-DDD/	-	0,1	0,5	-
30	2, 4' и 4, 4'-Дихлордифенил- 2, 2, 2- трихлоретан /o,p' и p,p'- DDT/	-	0,1	0,5	-
31	IV. Нефтопродукти	-	100	300	1200 (5000))*

Забележка. * Стойността се отнася за
индустриални/производствени терени.

Приложение № 3

към чл. 5, ал. 3

Дълбочина на пробовземане на почвени проби според
типовете земеползване

Тип земеползване	Дълбочина на пробовземане (cm)
Населени места	0-10
Паркове	10-40
Спортни площадки	0-10
Индустриални/ производствени терени	10-40
Обработваеми земи	0-20
	20-40
Постоянни тревни площи	0-10
	10-40